

Meer informatie

Meer informatie over de Vismigratierivier kunt u vinden op onze site:
www.vismigratierivier.nl
of volg ons op: @vismigratierivier

is straks mogelijk om langs het water te wandelen dwars door de Afsluitdijk. Door een kijkraam langs de rivier kunnen de voorbij trekkende vissen worden bekeken. Honderden 'Blijevissen' vormen een bijzonder landschapskunstwerk welke meedraaien met het tij. Daarnaast wordt een beleefcentrum ingericht met informatie over de vistrek. Ook de professionele visserij en de sportvisserij, in zowel de Waddenzee als het IJsselmeer, wordt versterkt. Het project draagt op diverse vlakken bij aan de versterking van de Noord-Nederlandse economie.

Uniek exportproduct

Wereldwijd bestaat nog nergens een plan wat lijkt op de Vismigratierivier Afsluitdijk. Er zijn meerdere vergelijkbare situaties in de wereld, die vragen om een oplossing. Voor de Nederlandse waterbouwsector is het dan ook een uniek project met internationale uitstraling. De kennis die met dit project wordt opgedaan kan worden omgezet in de vorm van een nieuw exportproduct voor o.a. de waterbouw.

Breed draagvlak

De Vismigratierivier Afsluitdijk is een initiatief van de Waddenvereniging, Sportvisserij Nederland, Het Blauwe Hart en de Vereniging Vaste Vistuigen Noord. Het plan maakt onderdeel uit van De Nieuwe Afsluitdijk. Dit laatste is een breed programma van de provincies Noord-Holland en Fryslân en de gemeenten Hollands Kroon, Súdwest-Fryslân en Harlingen. De Nieuwe Afsluitdijk richt zich op verschillende ambities zoals natuur, duurzame energie, economie en recreatie en toerisme op en rond de Afsluitdijk. De projectontwikkeling op natuurgebied wordt ondersteund door het Programma naar een Rijke Waddenzee.

Hoe nu verder

Om een optimaal werkende Vismigratierivier aan te leggen moeten er diverse onderzoeken uitgevoerd worden, dit duurt nog enkele jaren. De aanlegfase is gepland vanaf 2017. De planning wordt ook bepaald door de samenwerking met Rijkswaterstaat die aan de slag gaat om van de Afsluitdijk een overslagbestendige dijk te maken.

Vismigratierivier: een ecodeuct door de Afsluitdijk

Innovatie voor de natuur, versterking voor economie en ruimte voor de beleving

Verminderde vispopulatie door aanleg Afsluitdijk

Ooit waren de westelijke Waddenzee en de Zuiderzee één van de rijkste viswateren van Europa. De komst van de Afsluitdijk bracht Nederland veiligheid en economische ontwikkeling. Maar na de aanleg is de vispopulatie in verschillende stadia sterk gedaald. Dat komt onder andere doordat de Afsluitdijk het onmogelijk heeft gemaakt voor veel vissoorten om te migreren tussen zoet en zout water. Daarnaast komen

veel IJsselmeervissen in de grote waterstroom van de spuisluizen terecht en worden op deze manier de Waddenzee ingetrokken. Dit zorgt voor massale vissterfte, waardoor de natuur van de Waddenzee en het IJsselmeer is verarmd. De verminderde visstand heeft ook invloed op het ecosysteem. Doordat de visvoorraden geslonken zijn, hebben de trekvogels minder te eten. Voor een groot aantal trekvogels zijn de Waddenzee en het IJsselmeer essentiële stopplaatsen op hun migratieroutes.

UNESCO Werelderfgoed

Zowel het IJsselmeergebied als de Waddenzee genieten bescherming in Europees verband. De Waddenzee is uitgeroepen tot *Unesco Werelderfgoed. Toeristen komen van heinde en verre om de unieke kwaliteiten van de Waddenzee te beleven.

Ecologisch herstel door verbinding Waddenzee en IJsselmeer

In het kader van De Nieuwe Afsluitdijk is een innovatief idee ontwikkeld om de Waddenzee en het IJsselmeer weer met elkaar te verbinden. De Vismigratierivier zorgt ervoor dat de Afsluitdijk weer open gaat voor vis. De aanleg van deze rivier betekent veel voor de vis- en de vogelstand bij de Waddenzee, het IJsselmeergebied en het achterland (het stroomgebied van IJssel en Rijn). Zo levert de aanleg van de Vismigratierivier Afsluitdijk een belangrijke bijdrage aan

Bot; migrerende vissoort van zout naar zoet water

het herstel van de Aal, Spiering, Bot, Zalm en Forel. Dergelijke vissen vormen op hun beurt het voedsel voor vogels als de Grote stern, Zwarte stern, Vissdief, Noordse stern, Dwergstern, Fuut, Grote zaagbek en het Nonnetje. Dit zijn soorten waarvan de levenskansen volgens Natura 2000 moeten worden verbeterd. Het beoogde natuurgebied rond de rivier biedt daarnaast mogelijkheden voor broeden, rusten en foerageren van een aantal van de bovengenoemde vogelsoorten. Dat versterkt de overlevingsmogelijkheden van deze beschermde vogels.

De werking van de Vismigratierivier Afsluitdijk

De rivier is een drie kilometer lang eco-duct in het water. Door de lengte van de rivier kunnen vissen geleidelijk wennen aan de overgang tussen zout en zoet water en bootst daarmee de natuurlijke situatie het beste na. Bovendien worden

Spiering; migrerende vissoort van zout naar zoet water

ze bij hun tocht van de Waddenzee naar het IJsselmeer geholpen door het binnentekkend getij. Door de getijdewerking stroomt er zoet water naar de Waddenzee als het eb is. Vissen weten zo de ingang te vinden van de Vismigratierivier. Door het slingerende karakter ontstaat er verschil in stroomsnelheden, dit is belangrijk voor vissen om te kunnen schuilen, eten en rusten. De Vismigratierivier kan aan beide kanten worden afgesloten. De combinatie van lengte en afsluitbaarheid zorgt ervoor dat er geen zout water uit de Waddenzee in het IJsselmeer kan komen. Op deze manier wordt de zoetwatervoorraad van het IJsselmeer niet aangetast. Ook de veiligheidsfunctie van de Afsluitdijk blijft met de Vismigratierivier gewaarborgd.

Locatie

De rivier wordt gerealiseerd bij Kornwerderzand, aan de Friese kant van de Afsluitdijk omdat hier de meeste vissen van de Waddenzee naar het IJsselmeer zwemen. Dit komt o.a. door de ligging van diepere geulen in de Waddenzee, vissen volgen deze geulen. Daarnaast spuien de Lorentzsluizen grote hoeveelheden zoetwater, deze lokstroom strekt vissen aan.

Internationale afspraken

De Vismigratierivier helpt Nederland om te voldoen aan de afspraken die met de Europese Unie zijn gemaakt over de natuur van het IJsselmeer en de Waddenzee. Herstel van zoet-zout overgangen is een kernopgave voor het Natura 2000-gebied 'De Waddenzee'. Natura 2000 schrijft ook voor dat de populaties van trekvisen als de Fint, de Rivierprik en de Zeeprik moeten worden hersteld. Ook de Kaderrichtlijn Water (KRW) van Rijkswaterstaat vergt een vispassage tussen het IJsselmeer en de Waddenzee. Door de Vismigratierivier Afsluitdijk kan Nederland aan internationale afspraken op het gebied van vispasseerbaarheid voldoen. Overal stroomopwaarts in Europa wordt in het kader van die afspraken gewerkt aan de doorgang voor trekvisen. Maar pas als Nederland de 'voordeur' voor die vissen openzet, kunnen deze maatregelen echt effectief worden.

Versterking voor de regionale economie

Naast het natuurdoel wordt met het project ook een krachtige impuls gegeven aan de recreatieve en toeristische beleving van De Nieuwe Afsluitdijk. Het

* UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

Het Werelderfgoedverdrag is bedoeld om cultureel en natuurlijk erfgoed, dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, beter te kunnen bewaren voor toekomstige generaties. Het IJsselmeergebied en de Waddenzee staan op de Werelderfgoedlijst samen met bijvoorbeeld de Chinese Muur en de Grand Canyon.